Oświadczenie złożone
przez senatora Kazimierza Kleinę
w dniu 1 czerwca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra infrastruktury Dariusza Klimczaka

Szanowny Panie Ministrze!

Do mojego biura senatorskiego zwracają się przedstawiciele władz gminnych, w szczególności gmin wiejskich, z prośbą o podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do uproszczenia procesu inwestycyjnego w zakresie budowy oraz przebudowy dróg lokalnych o niewielkim znaczeniu komunikacyjnym, służących przede wszystkim obsłudze rozproszonej zabudowy mieszkaniowej i terenów wiejskich.

Samorządowcy wskazują, że obowiązujące obecnie przepisy ustawy – Prawo budowlane, ustawy o drogach publicznych oraz tzw. specustawy drogowej nakładają na gminy rozbudowane obowiązki proceduralne niezależnie od skali inwestycji i jej rzeczywistego znaczenia komunikacyjnego. W praktyce prowadzi to do sytuacji, w której budowa krótkiego odcinka drogi dojazdowej o długości kilkudziesięciu metrów wymaga przeprowadzenia niemal identycznych procedur jak realizacja dużych inwestycji drogowych o znaczeniu ponadlokalnym. Władze gminne zwracają uwagę przede wszystkim na konieczność sporządzania pełnej dokumentacji projektowej, uzyskiwania licznych uzgodnień branżowych, prowadzenia czasochłonnych procedur administracyjnych, w tym uzyskiwania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) lub pozwolenia na budowę, a także obowiązek stosowania rygorystycznych wymagań technicznych przewidzianych dla dróg o znacznie wyższej kategorii.

Zdaniem samorządowców prowadzi to do szeregu negatywnych konsekwencji ekonomicznych, organizacyjnych i społecznych. Bardzo często koszty przygotowania dokumentacji oraz przeprowadzenia procedur administracyjnych przewyższają koszt wykonania samej inwestycji. W efekcie realizacja niewielkich odcinków dróg staje się ekonomicznie nieuzasadniona, a wiele potrzebnych społecznie inwestycji nie jest podejmowanych. Przedstawiciele gmin podkreślają również, że przewlekłość procedur powoduje wieloletnie opóźnienia w zapewnieniu mieszkańcom podstawowej infrastruktury drogowej. Szczególnie dotyczy to terenów wiejskich i obszarów o rozproszonej zabudowie, gdzie mieszkańcy przez długi czas pozostają bez utwardzonego dojazdu do swoich nieruchomości, co negatywnie wpływa na bezpieczeństwo, jakość życia oraz dostęp do usług publicznych. Władze samorządowe wskazują ponadto, że obecny system prawny nie różnicuje procedur inwestycyjnych w zależności od długości drogi, jej funkcji, natężenia ruchu czy znaczenia w lokalnym układzie komunikacyjnym. W ich ocenie obowiązujące przepisy nie uwzględniają specyfiki terenów wiejskich, gdzie dominują drogi gruntowe oraz inwestycje realizowane wyłącznie na potrzeby lokalnych społeczności.

Szczególną uwagę samorządowcy zwracają na brak jednoznacznych regulacji umożliwiających zmianę kategorii drogi gminnej publicznej na drogę wewnętrzną. W praktyce powoduje to trwałe objęcie nawet dróg o marginalnym znaczeniu komunikacyjnym pełnym reżimem właściwym dla dróg publicznych. W konsekwencji wykonanie prostego utwardzenia nawierzchni często wymaga zastosowania skomplikowanych i kosztownych procedur administracyjnych, nieadekwatnych do skali przedsięwzięcia.

Problemy te ujawniają się również na etapie planowania przestrzennego. Samorządy wskazują, że obowiązek określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego parametrów dróg publicznych zgodnie z rygorystycznymi przepisami technicznymi prowadzi do nadmiernego usztywnienia ustaleń planistycznych i tworzenia barier inwestycyjnych, szczególnie na terenach rolnych i wiejskich.

W ocenie przedstawicieli gmin zasadne byłoby rozważenie wprowadzenia uproszczonych procedur dla inwestycji drogowych o niewielkiej skali, w tym możliwości realizacji części inwestycji na podstawie zgłoszenia zamiast pozwolenia na budowę, ograniczenia obowiązku uzyskiwania decyzji ZRID, dopuszczenia uproszczonej dokumentacji projektowej oraz większej elastyczności w zakresie parametrów technicznych i stosowanych technologii. Samorządowcy postulują również wprowadzenie zasady proporcjonalności regulacyjnej, polegającej na dostosowaniu wymagań proceduralnych i technicznych do rzeczywistego znaczenia inwestycji drogowej.

W związku z przedstawionymi problemami zwracam się do pana ministra z prośbą o informację, czy Ministerstwo Infrastruktury prowadzi prace lub planuje podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do uproszczenia i racjonalizacji procesu inwestycyjnego w zakresie lokalnej infrastruktury drogowej, w szczególności na terenach wiejskich i w odniesieniu do dróg o niewielkim znaczeniu komunikacyjnym.

Kazimierz Kleina